

ჰონორარი

...მე დიდი იმედი მეონდა იმ მოთხრობის, რომელიც დიდის გულმოდგინებით გადავწერე, რომ გაზეთში დასაბეჭდად გამეგზავნა. წინეთაც ვსწერდი, რა თქმა უნდა, მაგრამ ეს იყო პირველი ნაწარმოები, რომელიც იმდენად მომწონდა, რომ გავბედე მეცადა ბედი. სანამ არ გადავშრე, სანამ არ მოვამზადე გასაგზავნად, იქამდე არ გამიმხელია ეს. გადავწერე და თვალსაჩინო ალგას დავდე მაგიდაზე გაშლილი რვეული. მე ვიცოდი, რომ გაიღებოდა ჩემი ოთახის კარი, ჩქარი ნაბიჯით შემოვიდოდა ოთახში იულია სალავეიჩიკი, გაიხედ-გამოიხედავდა და რაკი დაინახავდა ჩვეულებრივ არეულობას ჩემს მაგიდაზე, დაიძახებდა:

- ღმერთო ჩემო, ეს რასა ჰგავს!

და შეუდგებოდა მაგიდის მილაგებას. იქ კი ის დაინახავდა ჩემს ხელნაწერს და ეს მე მიხაროდა. მგონი სენკევიჩი ამბობს: სახელის მოპოვება იმიტომ არის სასურველი, რომ ის, სახელი, შეგიძლია საყვარელ ქალს უძღვნო. და რომ მე შემძლებოდა გავრკვეულიყავი ჩემს ფიქრებში, იმ დასკვნამდი მივიდოდი, რომ ამ მოთხრობის დაწერა, მისი დაბეჭდვა მინდოდა უმთავრესად იმიტომ, რომ ამის შესახებ გაიგებდა ის, იულო სალავეიჩიკი, იმას იამებოდა. ეს ასე იყო. შეყვარებული კი არ ვყოფილვარ, ესე იგი იმ დროს მე დიდი აგდებით ვუცქეროდი ამ პატიოსან გრძნობას, არ ვცემდი პატივს. აბა, რა დროს სიყვარული იყო, როცა ქვეყანაზე ამდენი, ამდენი საქმე იყო გასაკეთებელი, სად გვეცალა სასიყვარულოდ! იულია სალავეიჩიკს ქვეყანა უნდა გაებედნიერებია, მე, ლევან კვალაშვილსაც, ქვეყანა უნდა გამებედნიერებია. იგი სწავლობდა ბებია-ქალობას, რომ სოფელში ჩამდგარიყო და ემუშავა, მე კი... მე, მართალი. გათხრათ, საიდუმლოდ ვფარავდი გულში, რომ... რომ დიდი მწერალი უნდა გავმხდარიყავი, ნინოშვილი, ყაზბეგი, ჭონქაძე და... და ოდესმე კიდევ ლევან კვალაშვილი, ბელეტრისტი, ქართველი მწერალი. იულიამ ეს არ იცოდა, მაგრამ ის იცოდა, რომ მეც

ქვეყნისათვის უნდა შემეწირა თავი. ამას გარდა, არ იცოდა კიდეც ის ამ კარგმა ქალმა, რომ როცა მე მომავალზე ოცნებას დავიწყებდი, ყოველთვის თან მახლდა იგიც, ყოველთვის ვფიქრობდი - იულია დაინახავს ამას, იულიას მოეწონება ეს, იულიაც ჩემს გვერდში იქნება-მეთქი. და არ მეშინოდა არაფრის, მიხაროდა, მიხაროდა.. შეყვარებული კი არ ვყოფილვართ, სად გვეცალა სასიყვარულოდ, როცა ამდენი საქმე გვედო წინ! და ჩვენი დიასახლისი, სხვა მდგმურებიც, ტყუილა, უსაბუთოდ ხუმრობდნენ ჩვენს შესახებ. არა, არ ვყოფილვართ შეყვარებულნი.

მაშინ მე ცხოვრობდი ქალაქ ზ-ში, რუსეთში, და ვიყავი მე თვრამეტი წლის, იულია სალავეიჩიკიც თვრამეტი წლის იყო. ჩემს გვერდით ცხოვრობდა ის, მეორე ოთახში და ხშირად, როცა მე ნაშუადამევს კიდეც ვუჯექი წიგნს, დამიძახებდა ის:

- გიჟო კავკასიელო, კიდეც არ გძინავს?
- ფეთქებდა გულში სიხარული და ვაძლევდი პასუხს:
- არ მძინავს, იერუსალიმელო აზნაურო, კიდეც არ მძინავს.
- იულია ებრაელის ქალი იყო..
- დაიძინე, ბავშვო, გაწყენს უძილობა!
- შენ თავს ასწავლო, რა გიჭირს? აკი არც შენ გძინავს?
- მე შენს დაძინებას ვუცდი!
- რა ჩემი ძიძა ხარ?
- არ მეზარებოდეს შემოსვლა, განანებ მაგ სიტყვებს... ღამე მშვიდობის, კავკასიელო ყაჩაღო!
- ძილი ტკბილი, "ჟიდოვკან!"

და გულგაშლილი, ხალისით და ცხოვრებისადმი სიყვარულით სავსე, მე ვიხდიდი ტანზე, ვწვებოდი. და მიხაროდა, მიხაროდა. შეყვარებული კი არ ვყოფილვარ... .

...გაიღო კარები. იულია ახალ-პირდაბანილი, ვარდივით გაშლილი, ტანადი და სწრაფიშემოვიდა ოთახში.

- მითხარი, შე ველურო კავკასიელო, მუდამ მე უნდა მივაღაგო შენი მაგიდა? მართლა ხომ ძიძა არა ვარ შენი?
- ვინ გთხოვს!
- ნვინ გთხოვსნ! თუ არ შემიძლია ვუცქირო არეულობას!

- ნუ უცქერ, გეთაყვა!

- ახ, შენ...

ის მივიდა მაგიდასთან.

- ეს რა არის? - აიღო ხელში რვეული.

- ვერ ხედავ, რა არის? ხელნაწერია.

- ვისი? შენი?

- აბა ვისი იქნება! - ხელოვნური გულგრილობით ვეუბნები შე და ღია ფანჯარაში ვიცქირები.

- მოთხრობა არის?

- ჰო, მოთხრობაა!

- სთარგმნე? თარგმანი იქნება, ხომ?

- არა, იუღია, ორიგინალია! - ვუთხარი მე, ვუთხარი გულწრფელად, ამხანაგურად და ამ სიტყვებში ისმოდა, ალბათ, ჩემი ეჭვი, ჩემი შიში, იმედი და კიდევ თხოვნა - არ გაეცინა მას, იუღიას...

და მან იგრძნო ეს, სერიოზული სახე მიიღო, დაუწყო ფურცვლა რვეულს და ბოლოს მითხრა:

- ვერაფერს ვერ გავიგებ... არ ვიცი მე, ლევან, შენი მშობლიური ენა...

და თითქოს ეხლა გავიგე მე ეს ამბავი, თითქოს წინათ არ მცოდნია, რომ იუღიამ არ იცის ქართული, - პირველად მეწყინა ეს, პირველად გამიკვირდა და პირველად ვიგრძენი მე რაღაც კედელი, რაღაც საზღვარი მე და იმას შორის...

- დიახ, არ ვიცი მე, ლევან, შენი ენა...

და ის შემომაცქერდა.

თითქოს დამნაშავე ვიყავი, რომ იმან არ იცოდა ქართული, თავი დავღუნე, შემრცხვა თითქოს. აი მე ვიცი ქართული და იუღიამ არ იცის, მე ვიცი და იუღიამ არ იცის... თითქოს მე ვჭამდი რაიმე ტკბილ, გემრიელ საჭმელს, იუღიასაც უნდოდა ის და არ შეეძლო კი ეჭამა... მე ვიცოდი ქართული და იუღიამ კი არა, იუღიამ არა!

- ლევან, მომიყევი შინაარსი! ეს ხომ შენი ნაწერია, ლევან, მომიყევი!

- კარგი, იუღია, გეტყვი შინაარსს, მომეცი რვეული.

ის გვერდში მომიჯდა. მე დავიწყე. მართალი ვთქვა, მე თვითონ შემეხარბა ჩემი ამბავი. მე თვითონ გამიკვირდა. მე თვითონ ვიგრძენი, რომ ისე დამეწერა, როგორც ვამბობდი, აუცილებლად დაბეჭდავდნენ იმას. მაგრამ ის, რასაც მე ვამბობდი, არ ჰგავდა ნაწერს, სიუჟეტი ერთი იყო, მაგრამ სად ის, რასაც მე ვუამბობდი იულიას, და სად ის, რაც მე დავსწერე! მიცქეროდა თვალში თავის შავი, პატიოსანი თვალებით იულია, მიცქეროდა თვალში და მეც ვაფართოვებდი სურათებს, მე ვუშლიდი ფრთებს ფანტაზიას. ალბათ, ასე

უმატებს სირბილს კარგი ცხენი, როცა საყვარელი პატრონი გადაიხრება იმის ყურებისაკენ და ანიშნებს - გასწიო. მე როდი ვთხზავდი, მე როდი ვქმნიდი - იულია თხზავდა, იულია მიაბობდა...

- და შენ... შენ დასწერე ეს? შენ, ლევან? - დამეკითხა ის, როცა დავდუმდი და არ ვიცოდი რა მეთქვა, არ ვიცოდი, როგორ მოვქცეულიყავ. მეთქვა, რომ ის, რაც მე ვუამბე, სულ სხვა იყო და დაწერილი კიდევ სხვა? მეთქვა, რომ იმას, რასაც ვუამბობდი, ველარ გავიმეორებ ვერაოდეს, ვერც ქალაქში და ვერც სიტყვიერად? რა მეთქვა!

- იცი შენ, ლევა... ლევა, იცი, რომ პოეტი ხარ შენ!.. არა, იციშენ ეს? მე ეს არ ვიცოდი... არ ვიცოდი, თუ შენ პოეტი იყავი, შენ, ქართველო ყაჩაღო!..

არც მე ვიცოდი ეს... მაგრამ რაკი იულია ამბობდა... ყაზბეგი, ნინოშვილი, ჭონქაძე და... და ლევან კვალიაშვილი, ქართველი მწერალი... და იულია, იულია სალავეიჩიკი, ჩემი მეგობარი იულია, პატიოსანი იულია, იულია, იულია...

- ღირს, იულია, გავგზავნო? სირცხვილი არ იქნება ვითომ?

- ღირს? რას ამბობ! ამ წუთას გავგზავნოთ, ამ წუთას!

მე მზად მქონდა ბანდეროლი. წინა დღით ვიყიდე. და როცა რვეული გავხვით ბანდეროლში, იულია მეცა:

- მომეცი აქ... ადრესს მე დავაწერ... მე მინდა დავაწერო ადრესი... ღმერთო, ეს რა არეულობაა შენს მაგიდაზე... პოეტი ყოფილხარ და სილამაზის არაფერი გაგეგება... ნუ? მითხარი ადრესი.

- ქალაქი ტფილისი... მერმე... რედაქცია... ქართული გაზეთის x-სა.

- მაშ აგრე, ქალაქი ტფილისი, რედაქცია. ქართული გაზეთის

x-სა. «ЗКЗНОЕ».

- რა საჭიროა «ЗКЗНОЕ»?

- ერთი ამას შეხედეთ!.. აბა და დაიკარგოს ხელნაწერი? რომ დაიკარგოს, მერე? მერე, ბ-ნო პოეტო, რაღაი?

რას ამბობს ეს იულია! განა ქვეყანაზე იქნება ისეთი ბარბაროსი, ისეთი მხეცი ვინმე, რომ ჩემი ხელნაწერი დაკარგოს? ეს განა შეიძლება?.. და უცებ დამებადა შიში გულში - მართლა რომ დაიკარგოს, რა უნდა ვქნა მაშინს. ჰო, რა თქმა უნდა, დაზღვეული უნდა გაიგზავნოს, გმადლობ, მეგობარო!

იმ დღესვე წავიდა ჩემი ხელნაწერი საქართველოს დედაქალაქისაკენ და იმ დღიდან დამეკარგა ძილი და მოსვენება.

და დამეკარგა მადაც. ეს გარემოება, დამეთანხმებით, არ იყო ცუდი. ვინც ქართველ ლიტერატორობას აპირებს, იმისთვის კარგია, რომ მოახერხებდეს და ქამას გადაეჩვეოდეს, ნივთიერად ცუდად ვგრძნობდი თავს, კვირაში ორხელ ვსადილობდი მხოლოდ და თუ კი დილით და საღამოთი ჩაისა და პურის ნაჭერს ვიშოვიდი, დიდი ბედნიერება იყო ეს. აქ კი მადა დამეკარგა, შიმშილი აღარ მაწუხებდა -- რა კარგი ყოფილა მწერლობა!

ველოდი და ველოდი პასუხს რედაქციიდან. წერილს მომწერენ ვითომ? შეიძლება დაბეჭდონ და გაზეთი მივიღო წერილის ნაცვლად! შეიძლება ეხლა იბეჭდება!.. რამდენი ხანია, რაც წავიდა ხელნაწერი? სამი დღეა. ტფილისამდე კი ხუთი დღე უნდა. მერმე კიდევ სანამ წაიკითხავდნენ... სული მეხუთებოდა და ველოდი. ველოდი. და ჩემზე არა ნაკლებ ელოდა იულიაც... გავინთავისუფლებდი თუ არა თავს, გავიდოდით ქალაქ-გარეთ და მხოლოდ იმაზე ვლაპარაკობდით, თუ როგორ დაბეჭდავდნენ ჩემს ნაწარმოებს. და კიდევ ამაზე

თუ რას დავწერ მე ამის შემდეგ. ბევრი, ბევრი რამე მქონდა თურმე დასაწერი, სულ ბევრი, ოღონდ პირობებმა არ უნდა შემიშალოს ხელი.

- შენ, ლევა, ზარმაცი ხარ, - მეუბნებოდა იულია, - თუ გძლია შენ, სიზარმაცე გძლევს. მეტი ვერაფერი. ეცადე, ლევა, სძლიო სიზარმაცე, ყველაზე უფრო ეს ეცადე. მეტი ნურაფრის გეშინია.

და ეს ცელქი, ხუმარა ქალი უცებ დინჯდებოდა, ხმაც ეცვლებოდა, ნაბიჯიც, მიხვრა-მოხვრაც! ყველაფერი სხვა იყო იმაში ამ დროს და მე გაკვირვებული ვუგდებდი ყურს. და იულიას, იმ იულიას. რომელსაც ვიცნობდი მე ჩვეულებრივ. რომელსაც ჩვეულებრივ ვეხუმრებოდი, ჩვეულებრივ ტოლად ვუცქეროდი, იმ იულიას ჩრდილავდა მეორე იულია, იულია წინდახედული და დარბაისელი. გამოცდილი და ბრძენი, იულია ძმა. მეგობარი, მაგრამ უფროსი ძმა, უფროსი მეგობარი, მასწავლებელი იულია.

- შენ, ლევა, ივარგებ, თუ მოისურვებ, ეს იცოდე, ოღონდ უნდა მოისურვო. უნდა ეცადო, უნდა იკითხო, ლევა, ბევრი უნდა იკითხო და იმეცადინო.

უბრალო, ანბანური ჭეშმარიტება იყო ამ დარიგებაში, მით უფრო მიკვირდა, რომ იულიას პირში ეს დარიგება თითქოს ახალ რამედ, ახალ მოძღვრებად იქცეოდა და თითქოს ვალდებულად მხდიდა მერწმუნა, მიმელო ეს და ამესრულებია. და დავდიოდით ჩვენ, ვსეირნობდით, ველოდით.

ამ დროს დავიწყეთ მე და იულიამ ერთად კითხვა, სისტემატიურად მეცადინეობა. ვიღაც ნაცნობ სტუდენტს გამოართვა მან რომელიღაც წრის სამეცადინო პროგრამა და იმ პროგრამით დავიწყეთ ხელმძღვანელობა. და გამოდგა, რომ თვრამეტი წლის ქალიშვილს, იულიას, უფრო მეტი სცოდნოდა, ვიდრე თვრამეტი წლის ვაჟიშვილს, ლევანს: გამოდგა, რომ ჩემზე მეტი ეფიქრა მას ცხოვრებაში, ჩემზე მეტი ეკითხა, უფრო მეტი ემეცადინა. და ეს გარემოება თითქოს არ იცოდა იულიამ, თითქოს ვერ ამჩნევდა თავის უპირატესობას და ისე მიზიარებდა ცოდნას, თითქოს ჩემთან ერთად პირველად გაეგო

იმას ეს.

ზაფხულის კანიკულები დაიწყო და შემეშინდა, როცა ერთ დღეს იულიამ მკითხა - სამშობლოში ხომ არ აპირებო. ამ კითხვაზე მე უცებ ვიგრძენი, რომ შეიძლება იულია წასულიყო სახლში.

- არა, არ მივდივარ... სად უნდა წავიდე ასე შორს... - და შევაშტერდი იმას, შიშით დავუგდე ყური, რას იტყოდა პასუხად.

- ძალიან კარგი, არც მე მივდივარ. ასეთივე სიცხეები და მოწყენა კადევ ზედმეტი იქნება ჩემს ოჯახში... უნდა დავრჩე ისევ აქ.

- ურა, იულია! არ მივდივართ, არ მივდივართ.

უკვე ათი დღე გავიდა. არავითარი ამბავი, არავითარი ცნობა.

- არაფერია? - დამეკითხებოდა ის, როცა მინახულებდა.

- არაფერია! - მოკლედ ვაძლევდი პასუხს.

- მოთმინება, მოთმინება, ქართველო ბანდიტო!

- პჰჰ სტჰჰჰტყჰჰ, ჯიჰჰოვკჰ !

- ოთახი ისევ არეულია, ლევას.

- ჩემი ოთახია, შენი ხომ არა!

- მითხარი ერთი, შე ველურო, გაწყენს, რომ მიაღაგო ეს?

რა ბევრი ნივთები შენ გაქვს, რომ ვერ დაგიღაგებია!

- ეს დედაკაცის საქმეა და არა ჩემი.

- რა თქმა უნდა... ვინ პოეტი და ვინ ასეთი საქმე!

და მე უცებ ვგრძნობ წყენას. ხომ არ დამცინის იულია! და მაინც რა დაიჩემა ეს "პოეტია, "პოეტია, მე მოთხრობა დავწერე და არა პოემა! ხომ არ დამცინის ნეტავი!

და ეს ჩემი ეჭვი ერთ დღეს დიდი ვაივაგლახით გავუზიარე იმას. ის გარემოებაც მიემატა ამ ეჭვს, რომ უკვე ოცი დღე შესრულდა და არავითარი პასუხი არ იყო. და მგონი მეც დავუწყე თავის თავს დაცინვა.

- შენ ამბობ, ხომ არ დამცინიო? - მკითხა მან.

- დიახ, მე, ლევან კვალიაშვილი, გეკითხები შენ, იულია სალავეიჩიკს!. - ჩავურთე ხუმრობის კილო.

- რაკი ამას ამბობ შენ, აი ჩემი პასუხი... ხედავ ამას?
და მან გაშალა ჩემს წინ ფოსტის უწყება.

- ეს რა არის, იულია? - წამოვვარდი მე.

- აი, რა არის, წაიკითხე!

- მომეცი.

- არა, ასე წაიკითხე... ჩემს ხელში.

მოიტანა ჩემი თვალების წინ და გამიჩერა.

..."ლევან კვალიაშვილს... ფულიანია წერილი... ერთი თუმანია...

- მოიტა, იულია, მომეცი.

- იმით მიხვდი, რომ მოგცემ. -- და ის გამშორდა.

- იცი, საიდან არის? - დამეკითხა.

- საიდან არის?

- რედაქციიდან არის... ფულს გიგზავნიან, ჰონორარს.

- რას ამბობ, იულია!..

და სიხარულით, მოულოდნელობით გავშრი...

- როგორ დააღე პირი! - ჩამესმა მისი წვრიალა, სიხარულით სავსე ხმა.

- იულია, გეთაყვა, მომეცი...

- მოთმინება, მოუთმენარო! დამიგდე ყური - ეხლა არის თერთმეტი საათი. ხომ გესმის, თერთმეტი საათია. დღეს თამამად შეიძლება ფოსტაში წასვლა და წერილის მიღება. მაგრამ ვინაიდან შენ ცილი დასწამე იულიას, ამიტომ აი სასჯელი: ხვალ დილის თერთმეტ საათამდე ვერ მიიღებ ამ უწყებას...

- იულია! - განწირულივით წამოვიძახე მე.

- ამაოა ყველაფერი, რაც ვსთქვი, ასრულდება. სჯობია ისევ

დაემორჩილო ბედს და უფრო არ გამაჯავრო, თორემ უფრო გაჭიანურდება დრო. ხომ გაიგე? მაშ გაჩუმდი.

- იულია, ფული არ მინდა, ოღონდ წერილი... წერილი, იულია!

და მართლაც, რა მძულდა მაშინ ის ერთი თუმანი, რა მძულდა იმის გამომგზავნი, მე მხოლოდ წერილი მინდოდა,

ფული რომ არ ყოფილიყო, წერილს მომიტანდნენ სახლში. ოი, შე უღმერთო იუღია, ზე უღმერთო! ვინ გასძლებს ხვალამდე!

იუღია კი იქცა ისევ ცელქ და უდარდელ იუღიად, თვალები აუთამაშდა, სახე გაუწითლდა.

- როგორ ბრძანდები, კავკასიელო ბანდიტო?
- ოი, იუღია, წაგწყმენდს ჩემი ცოდვა!
- წერილი მიიღე, ლევა? რა სწერია შიგ?
- საქმე არაფერი გაქვს, იუღია? წადი სადმე.
- აქ მირჩევნია... ვიშ, რა გრილა ამ შენს ოთახში...
- ას, შე "ჟიდოვკა, ჟიდოვკაა...
- "პატივცემულო ბ-ნო ლევან! წავიკითხე თქვენი

ნაწარმოები

და ძლიერ მოგვეწონა. ამ დღეებში დავბეჭდავთ და გაზეთს გამოგიგზავნითა... მოიცა, როგორ გაურჩევლად სწერენ ეს ოხრები... ჰო, მივხვდი, - "იმედია ამ ცოტაოდენ სასყიდელს, ერთ თუმანს მიიღებთ დაა... და რაღაც კიდევ... "და შემდეგშიაც არ დაგვტოვებთ უყურადღებოდ. მოველით თქვენი კალმის ნაწარმოებსა... როგორ მოგწონს, ლევა, ეს წერილი?

- იუღიას.
- იუღია, იუღია! იჯექი და იძახე. ხვალ მიიღებ ჰონორარს და წერილს. გაუმარჯოს ქართველ მწერალს.

დამებადა ერთი გიჟური აზრი- ავდგები, მოვხვევ ხელს ამ კუდიანს, წავართმევ უწყებას და წავალ ფოსტაში-მეთქი, მაგრამ როცა შევხედე იუღიას გაბედულ და გამომწვევ სახეს, თვითონ გამიკვირდა ჩემი თავხედური ფიქრი. მიდი და მოჰკიდე ხელი აბა, თუ ვარგხარ!..

- ჰო, მართლა, ლევა, განჩინება სავსებით უნდა მოისმინო. როცა შენ მოიხდი სასჯელს და მიიღებ ხვალ წერილსა და ჰონორარს, ამ სასჯელის სამაგიეროდ მიიღებ კიდევ სხვა ჰონორარს მოთმინების დასაჯილდოებლად... ეხლა კი მშვიდობით, ლევა, მივდივარ...

და ის წამსვე გავარდა კარში, შევიდა ოთახში და დამიძახა:

- ხვალ თერთმეტ საათზე იცოდე, არ დაგავიწყდეს უწყების ფოსტაში წაღება, თან პასპორტიც წაიღე... ნახვამდის, ლევა,

მივდივარ!..

კინალამ დავუწყევლე გზა იულიას, კინალამ...

- ინებეთ! - და მომცეს ხელში დიდი კონვერტი, ლუქით დამძიმებული და დაბეჭდილი. და მე ზედიზედ გადავიკითხე და კიდევ არ ვიცოდი, რაში იყო საქმე. - "დღეი და ღამე განუყრელო, ძვირფასო შვილო, ლევან. პირველათ შენ შვილობას და კარგათ ყოფნას ვთხოვ ჩვენ სალოცავ წმინდა გიორგის, რომ მტერის ჯინზე მენახო შინ მოსული, კარგათ მყოფი და დაწინაურებული. ამას გარდა, ვიცი შენი კეთილი გულის ამბავი, ჩვენ ამბავს იკითხავ, ქე ვართ ღვთისა და თქვენი წყალობით კარქა, ჯერჯერობით გვიდგია სული. გითვლიან დიდ მოკითხვას და ნახვის ნატვრას ყველა ნათესავები. პელაგიამ შენ მოსვლამდი არ გავთხოვდები, შენ უნდა წამყვე მაყრათო. ნიკოიამ გაათხოვა ფოსინე, კაი ბიჭს მისცა. შენ რომ ხფოი გიყვარდა, ჭერამეი, იგი ახლა უშველებელი მოზვერია, ორი ვერ დოუკავენს თავს. თუ ღმერთმა მოგვასწრო, შენ ქორწილზე დაგიკლაო. შენ არ შეწუხდე, შვილო ლევან, ჩვენ ყველა კარქა ვართ, ისწავლე და დაგვიტკბე სიბერე. გიგზავნი ამ ერთ თუმანს, მეტი ახლა ვერ ვიშოვნე და ჩქარა მიიღებ კიდომ, რავაც ხელს გევისომ. სხვა რაღა თავი შეგაწყინო, გწერს შენი მამა ვასილ კვალიაშვილი.

ნამ წერილის დამწერია პეტრე კვალიაშვილი. მე ახლა მიორე ,ატდელენიაშია გადვიარე, მოგიკითხავ, ჩემო ძვირფასო ბიძია ლევან, და ღმერთს ვთხოვ შენს სიცოცხლეს. პეტრე კვალიაშვილი, ათანასის ძე. მაისის 3. 1899 წელსა.

ეს იყო ჩემი ჰონორარი და რედაქციის წერილი. და მრცხვენოდა, რომ არ მიამა ეს წერილი, მრცხვენოდა, მაგრამ რას გავაწყობდი. და როცა იულია დამხვდა კარებში, როცა ბრწყინვალე თვალებით შემხედა იმან, მე ვერ შევიმაგრე თავი და გაუთავებელი სიცილი ავტეხე:

- ხა, ხა, ხა! იულია, იულია, ხა, ხა, ხა!

და ყველაფერი ვუამბე, და როცა ვეუბნებოდი, ვუახლოვდებოდი იმას, ვუახლოვდებოდი და თითქოს შევჩიოდდი, თითქოს დახმარებას ვგრძნობდი.

- მაშ არ არის არაფერი? არაფერი არის? აი, მხეცების.
მაგრამ მით უმეტეს უნდა ავასრულო მე გუშინდელი დაპირება,
მით უმეტეს... და უცებ მისი მკლავები შემომეხვია კისერზე,
უცებ იულიას ტუჩები დავინახე ახლო, სულ ახლო ჩემს
ტუჩებთან და მომხვდა სახეზე მისი მხურვალე ამონასუნთქი.

- ეს იყო ჰონორარი, - მეუბნებოდა ის და მკოცნიდა, - ეს...
ეს... და ეს ამ მოთხრობის... აი ასე. ეს... ეს... ეს და ესენი კი
სხვების... აი, ასე, ასე, ასე... შე დათვო, შე ბანდიტო, შე
ყაჩაღო, განა ქალმა უწინ უნდა გაკოცოს? მაკოცე, შე ყაჩაღო,
შენ!.. რა სულელია, რა სულელია! მაკოცეს. აი, ასე! აი, შე
ყაჩაღო, შე ყაჩაღო!..

თურმე დიდიხანია მიტაცებდნენ მე ეს ტუჩები. და არ
ვიცოდი კი. და ეხლა, რაკი გავიგე, იულიას ხომ არ
ჩამოვრჩებოდი.

ამ სახით მივიღე მე ჰონორარი იმ მოთხრობისა, რომლის
ბედ-იღბალი ვერ გავიგე ვერაოდეს. ავანსად მივიღე კიდევ
მომავალი მოთხრობების ჰონორარიც.

და ეს ვალი დღემდის ვერ გავისტუმრე. რამდენიმეჯერ
ჩემი ნაცოდვილევი დაიბეჭდა, მაგრამ ვიღაცამ გამამხილა
რედაქტორ-გამომცემლებთან, ვიღაცამ უთხრა იმათ, რომ
ერთხელ იულია სალავეიჩიკმა მომცა მე ამ მოთხრობების ფასი,
წინდაწინ მომცა და რედაქტორ-გამომცემლები სწორედ ამიტომ
არ იძლევიან ჰონორარს...